

Motion till riksdagen

1988/89:Fi313

av Agne Hansson och Marianne Jönsson (båda c)
Skatteutjämningen i Kalmar län

En viktig grundprincip för skattesystemet måste vara rättvis fördelning. Det innebär att skatt skall betalas efter bärkraft. Skatt skall också vara omfördelande.

Orättvist skattesystem

Det nuvarande skattesystemet som har präglats av socialdemokraterna innehåller en rad inbyggda fördelningspolitiska orättvisor. Den mest uppenbara är skillnaderna i den kommunala beskattningen. I dag skiljer det 7 kr. mellan högsta och lägsta kommunalskatt. Dessa skillnader ger påtagliga fördelningspolitiska effekter beroende på kommuninnevärnarnas olika inkomstnivå. Hög kommunalskatt slår särskilt hårt mot lågavlönade.

Omsatt i lönetermer innebär detta att av två personer med exakt lika inkomster behöver den som t.ex. bor i Oskarshamn få en lönehöjning som är 2,4 procent högre än den som bor i Tjörn för att båda skall få behålla samma reallön efter lönehöjningen som före.

Görs jämförelsen mellan en lågavlönad respektive högavlönad kan skillnaden i lönehöjning uppgå till 10 procentenheter, beroende på i vilken kommun de bor. Detta innebär att en sänkt marginalskatt som gynnar högavlönade i kombination med en kommunalskattehöjning får helt orimliga fördelningspolitiska snedeffekter. Det som nu har sagts visar kommunalskattens stora betydelse i det totala skatteresonemanget.

Kommunal skatteutjämning

Den fördelningspolitiskt mest angelägna skattereformen är därför en kommunal skatteutjämning som utjämnar skillnaderna i kommunalskatt mellan kommunerna. Skulle, som nu diskuteras i den allmänna skattedebatten, en kraftig marginalskattereform genomföras utan att hänsyn tas till kommunalskatterna kommer en sådan reform att slå mycket hårt och orättvist mot låg- och normallönegrupper. Den skulle också förstärka den regionala obalansen och t.ex. slå orättvist mot ett län som Kalmar. I Kalmar län är det relativa löneläget mycket lågt.

Kommuninnevärnarnas inkomster påverkar i sin tur kommunernas inkomster, dvs. skattekraften.

Kalmar län ligger näst sist i den inkomstliga. Det visar prognosen över taxeringsutfallet 1988, dvs. 1987 års inkomster.

Om genomsnittsinkomsten i riket sätts till 100 har Kalmar län en

genomsnittsinkomst på 88. Alltså har Kalmar län 12 procent lägre inkomster än genomsnittet i Sverige. Stockholm har t.ex. 121, Blekinge 89. Kronoberg 90, Jönköping 92 och Östergötland 95. Endast Gotland ligger under Kalmar län med 82.

Skillnaden mellan Stockholm och Kalmar län är således 39 procent. Detta utjämnas genom de statliga skatteutjämningsbidragen. Därmed har skillnaderna minskat men är fortfarande långt ifrån helt utjämnade. Skillnaden i dag ligger runt 7 procent.

Sedan 1982 har den socialdemokratiska regeringen kraftigt försämrat skatteutjämnigen. För innevarande år sänktes skatteutjämnigen ytterligare för Kalmar län med 30 milj.kr.

Rättvis fördelning som grund

Diskussionen om ett nytt skattesystem eller förändrade skatteskalor kan med hänvisning till vad som nu anförs således inte isoleras till en fråga enbart om en marginalsattesänkning genom förändrad statsskatteskala.

Förutsättningen för att en ny skattereform skall få en rättvis fördelningsprofil är bl.a. att den kombineras med en effektiv kommunal skatteutjämnning. Detta är också förutsättningen för att även alla i Kalmar län skall få del av en sattesänkning och inte bli de som får finansiera en sänkning av skatten enbart för höglönegrupper. Detta bör ges regeringen till känna.

Andra viktiga fördelningspolitiska åtgärder för Kalmar län är höjt grundavdrag eller skattereduktion och sänkt matmoms.

Avgifter värre än skatt

I Kalmar län är småföretagen väl företrädna. För många små företagare är avgifterna ofta tyngre än den direkta skatten. Egenavgifterna slår helt omvänt så att de drabbar dem med låg inkomst hårdare än den som har hög inkomst.

Avgifterna måste betalas med ca 34 procent från första kronan i inkomst. Skatt betalas först på inkomst över 10 000 kr. Dessutom ger avgiften på inkomster under ett basbelopp (27 000 kr) ingen pensionspoäng.

Eftersom avgiften är en avdragsgill kostnad kommer avdraget från en hög inkomst med hög marginalsatt dessutom att betyda en större skattelindring än avdraget från en låg inkomst med låg marginalsatt.

Dessa missförhållanden blir ännu värre om en kraftig marginalsattesänkning genomförs utan att hänsyn tas till egenavgiftsuttaget.

Skall en skattereform bli fördelningspolitiskt rättvis måste vid en skatteomläggning hänsyn tas till avgiftssystemet för småföretagare. Ett basbeloppsavdrag skulle ge en sådan rättvis fördelningspolitisk effekt.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförs om nödvändigheten av en förstärkt kommunal

skatteutjämning som förutsättning för rättvisare skatter i Kalmar län,
[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i
motionen anføres om nödvändigheten av basbeloppsavdrag från småfö-
retagarnas egenavgifter.¹⁾

Mot. 1988/89

Fi313

Stockholm den 25 januari 1989

Agne Hansson (c)

Marianne Jönsson (c)